

inleiding

Op dit moment ligt er bij de Raad van State het voorstel tot wijziging van de zedelijkheidswetgeving, ingediend door minister Korthals Altes. Het voorstel betekent een broodnodige modernisering van de precies één eeuw oude wetsformulering.

Toen het voorstel in de openbaarheid kwam, ontstonden er in de media heftige discussies. Onder de van verschillende kanten uitgeoefende druk, verklaarde de minister bereid te zijn om de voorgenomen verlaging van de leeftijdsgrens voor seksuele handelingen van en met kinderen uit zijn voorstel te schrappen.

De stap van de minister kapte de discussie die in gang was gezet abrupt af. Erotiek van en met kinderen is binnen onze samenleving door veel taboes omgeven. Niet alleen door taboes, ook door veel misverstanden en vooroordelen. De gang van zaken rond het wetsvoorstel heeft dit andermaal duidelijk gemaakt.

De politiek heeft de problematiek, wellicht met het oog op de verkiezingen, voor zich uit geschoven. Wij vinden echter, dat bezinning over deze zaak niet van verkiezingen afhankelijk mag zijn.

Met het hierna volgende betoog pogen wij onze standpunten nader uiteen te zetten. De nummers, die u tussen haakjes aantreft verwijzen naar de literatuurlijst.

historisch perspectief

a. Maatschappelijke ontwikkeling.

Naarmate wetenschap en techniek een steeds grotere rol gaan spelen in ons menselijk bestaan, wordt het steeds moeilijker voor de mens zich daar bij aan te passen. De leertijd van de mens om zich te kunnen handhaven en zich een positie in de maatschappij te verwerven wordt als maar langer en moeilijker.

Was het bijvoorbeeld een paar honderd jaar geleden nog mogelijk om op vele terreinen uit te blinken (Da Vinci - Huygens - Newton), tegenwoordig is dat zo goed als onmogelijk en moet men zich specialiseren. Deze ontwikkeling heeft met zich meegenomen, dat de positie van het kind/de jongere grote verandering heeft ondergaan. Werd vroeger een kind zo veel mogelijk geïntegreerd in het dagelijks bestaan, tegenwoordig speelt een kinderleven zich voornamelijk af binnen de speciaal gekreëerde 'kindersubcultuur' (cresche, school, speeltuin, jeugdsoos, jeugdsport, enz.). Deelnemen aan het sociale leven van de volwassenen bestaat alleen binnen de muren van de gezinswoning, waar ook al weer een aparte kinderkamer is gekreëerd. Was tot in deze eeuw bij ons kinderarbeid een (helaas gedwongen) normale zaak, nu bestaat het

(17)

bijdragen aan het bestaan over 't algemeen uit niet meer dan afwassen of boodschappen doen. Recht op betaalde arbeid heeft een kind niet. Verantwoordelijkheidsgevoel wordt niet gestimuleerd.

Het sociale leven van een kind speelt zich in de praktijk af binnen een eigen beschermd milieu, waarin voor volwassenen geen plaats is, tenzij dan als opvoeder, leraar of leider. Altijd is de positie van het kind ondergeschikt aan die van de oudere. Deelname aan elkaars sociale leven wordt als belachelijk (of zelfs schadelijk) ervaren: De oudere is in het infantiele stadium blijven steken en het kind is veel te vroeg rijp. (12)

Wettelijk heeft bovengeschetste ontwikkeling z'n neerslag gevonden in de Leerplicht-wet en de Wet op Kinderarbeid. Opgemerkt dient te worden, dat ook de positie van de bejaarde in onze samenleving bijna identiek is aan die van het kind. (15)

b. Het kind en de seksualiteit.

In vroeger eeuwen speelden geboorte, leven en dood zich af binnen de beperkte ruimte van de familiewoning. Voor het grootste deel van ons volk betekende dat: binnen één kamer. Apart slapen (voor ieder een eigen bed of kamer) was er niet bij. Konfrontatie van kinderen met erotisch en seksualiteit was een normale zaak en werd niet als schokkend of schadelijk ervaren. Het hoorde bij het leven. Huwelijken tussen twaalf-en dertienjarigen waren niet uitzonderlijk. (Bedenk daarbij, dat de lichamelijke (on)volwassenheid, die zich toen later manifesteerde dan nu, blijkbaar geen criterium was). Men kon moest vaak vroeg op eigen benen staan. Dat jongens van twaalf al in bordelen kwamen, werd in het geheel niet vreemd gevonden (Erasmus). Tijdens en na de franse revolutie begint langzamerhand de geïntegreerde opvoeding plaats te maken voor de filosofie van 'het reine, onbedorven kind' (Jean Jacques Rousseau - 'Emile'). Om een kind te kunnen opvoeden tot een 'volmaakte mens', moet men het zo lang mogelijk 'beschermen' tegen konfrontatie met de 'verdorvenheden' van deze aarde. Een kind is van zich zelf goed, maar komt door het slechte voorbeeld van de volwassene tot het kwade. (17)

Dat de seksuele drift van de mens - onstuitbare bron van lichamelijk genot, maar ook de oorzaak van veel ellende - als één der wortels van het kwade wordt beschouwd, is bijna vanzelfsprekend. Ook de kerken, zowel de protestantse als de katholieke, doen een flinke duif in het zakje, door alle, niet op de voortplanting gerichte lichamelijke lust, als zijnde 'zonde' aan te merken. (2)

Door de bloeiende handel en de 'industriële revolutie' vormt zich in, wat we nu noemen het 'Victoriaanse Tijdperk', een nieuwe bovenlaag van de bevolking: de gegoede burgers. Vaak streng godsdienstig, met een zedelijkheidsbesef, gekenmerkt door burgermansfatsoen en grote preutsheid. (8)

Het is in deze tijd, dat de stelling 'kinderen zijn van nature a-seksuele wezens' opgang maakt. De opvoeding moet er op gericht zijn kinderen af te houden van onfatsoenlijke lichamelijke lusten. Zo komt men tot anti-masturbatiehandschoentjes en aangepaste schoolbanken. In de loop van de negentiende eeuw, worden de wetten inzake de 'Age of Consent' in de diverse ons omringende landen langzamerhand aangepast aan het veranderende normbesef. (4)

Engeland 1810 (10 j.); 1828 (13 j.); 1885 (16 j.) voor heteroseksuele contacten. Homoseksualiteit was en bleef verboden.

Frankrijk 1832 (11 j.); 1863 (13 j.); 1945 (15 j.). Tot 1942 werd er geen onderscheid gemaakt tussen heteroseksuele en homoseksuele contacten. (4)

Ook België, Luxemburg en Duitsland brengen zo hun 'leeftijdsgrenzen' aan in de zedenwetten (14 j.).

Nederland, als één van de meest liberale landen, komt pas in 1886 (precies 100 jaar geleden dus) met een leeftijdsgrens voor seksueel contact. Meteen ook de hoogste van dat moment, namelijk 16 jaar voor alle categorieën.

Nu, honderd jaar later bestaat er bij het grootste deel van ons volk een heel wat vrijere opvatting over wat wel of niet kan en mag op het terrein van de seksualiteit. Toch leven we nog met een zedelijkheids-wetgeving, die stamt uit een tijd, waarin preutsheid gelijk stond aan deugdzaamheid. De tijd tevens, waarin de -rijkere- man er een maîtresse op na kon houden, maar de getrouwde vrouw zich geheel moest wijden aan man en gezin. Een tijd, waarin dezelfde burgerlijke bovenlaag dankbaar profiteerde van arbeid in mijnen en de textiel-industrie van heel jonge, honger lijdende kinderen. Moesten die beschermd worden tegen seksuele uitbuiting of morele verminking?

bedoeling en gevolgen van de 'leeftijdsgrenzen'

a. Bescherming van het kind?

Het hoofdmotief voor het aanbrengen van leeftijdsgrenzen in de zedelijkheidwetgeving in de negentiende eeuw was het veranderde kindbeeld, vooral gezien in het licht van de (althans uiterlijk) negatieve waardering van de erotiek en seksualiteit.

Daarnaast speelden ook zaken als maagdelijkheid, religieuze veroordeling van homofilie en zelfbevrediging en economische afhankelijkheid van de jongeren een belangrijke rol.

Meisjes werden geacht als maagd het huwelijk in te gaan. Vrouwen werd trouwens een vrije partnerkeus meestal onthouden. Plezier beleven aan seks was een mannelijk voorrecht. Als bekend werd, dat een meisje geen maagd meer was, dan was het bijzonder moeilijk nog een goede partij voor haar te vinden.

De gezondheid van de jongens werd vooral bedreigd door de zonden 'onanie' en 'sodomie' (zelfbevrediging en homofilie), die vooral op religieuze, maar ook op maatschappelijke gronden sterk werden veroordeeld. Zelfbevrediging kon leiden tot algehele zwakte of zelfs ruggemergverveking. Een homofiel onttrok zich aan de huwelijksplichten en werd derhalve maatschappelijk (ook) niet geaccepteerd.

Psychische en lichamelijke schade speelden toentertijd niet direkt een rol. Uitbuiting van kinderen was een volkomen normale zaak. Ook de langere scholing van vooral de kinderen van de gegoede burgers, veroorzaakt door toenemende industrialisatie en mechanisatie, had belangrijke gevolgen voor het opvoedingspatroon. Door de noodzakelijke verlegging van het leerproces bleven jongeren langer economisch afhankelijk van de ouders. Ongewenste zwangerschap betekende in een dergelijke situatie gewoonlijk een ramp, zowel voor de ouders als de betrokken kinderen.

Wat is er, om dit soort rampen te voorkomen, eenvoudiger dan een wettelijke kuisheidsgordel in de vorm van een algeheel verbod van seksuele omgang beneden de leeftijd van zestien jaren?

Hoe denken we in 1986, honderd jaar later, over de bescherming van onze jeugd tegen zaken als erotiek en seksualiteit?

In de eerste plaats zien we (ondanks kerkelijke dogma's) de erotische kontakten tussen mensen los van de voortplanting. Voorbehoedsmiddelen en seksuele voorlichting hebben er voor gezorgd, dat het percentage ongewenste zwangerschappen van jonge meisjes in Nederland tot de laagste van onze westerse wereld behoort.

In de tweede plaats is de positie van vrouwen en meisjes zodanig verbeterd, dat ze (in principe) dezelfde rechten hebben als mannen. Er wordt van een meisje niet meer geëist dat ze nog maagd is als ze gaat trouwen. De ouderlijke macht rijkt tegenwoordig niet meer zo ver, dat kinderen een gedwongen partnerkeus moeten maken.

In de derde plaats wordt tegenwoordig -ook wetenschappelijk- erkend, dat kinderen van jongs af aan erotische gevoelens hebben naar zichzelf, maar ook naar degenen met wie ze affektieve banden onderhouden. In hoeverre zij daar openlijk of überhaupt uiting aan kunnen geven, hangt af van de opvoedingssituatie en de mate waarin ouderen zich zelf

(2)
(15)
(21)

toestaan daar op in te gaan.

Als in 1986 erotiek als uiting van liefdevolle affektie, niet meer wordt gezien als 'lage lust' of als de 'zonde der onkuisheid', niet meer noodzakelijkerwijs leidt tot zwangerschap, niet meer uitsluitend een recht van gehuuden is, in het geheel niet kindvreemd is, als ook minder voorkomende vormen van seksualiteitsbeleving zoals homofilie, pedofilie en andere niet meer als 'tegennatuurlijk' worden gezien, Waarom dan nog in 1986 voor jongeren beneden de leeftijd van zestien jaren de kuisheidsgordel aangedaan?

In de loop van deze eeuw heeft de medische wetenschap een enorme sprong vooruit gemaakt. Vooral de psychiatrie en de psychologie hebben enorm aan gezag gewonnen. Elk bedrijf, elke instelling heeft tegenwoordig wel een psycholoog in dienst. Voor elke geestelijke crisis 'hollen' we naar de psychiater.

(1)
(3)
(2)

Een aantal psychologen en psychiaters, dikwijls gekonfronteerd met schrijnende vormen van kindermishandeling, ageert nogal sterk tegen een afschaffing of verlaging van de leeftijds grenzen in de zedenwet. Welke argumentatie gebruiken deze alwetende 'deskundigen' om, in het bijzonder de erotische kontakten tussen kinderen en volwassenen als ongewenst en schadelijk voor het kind te bestempelen?

Aan de ene kant is er de erkenning van de kinderlijke seksualiteit, maar, volgens hen dan wel een heel speciale seksualiteit, die z'n eigen uitingsvormen heeft, die z'n rijpingstijd heeft, die soms sterk naar boven komt, soms ook heel latent is.

(16)

De kinderlijke seksualiteit is een gebied, waarin de volwassene niet moet binnendringen. Een maagdelijk gebied, dat speciale bescherming behoeft om het in de oorspronkelijke staat te houden.

Aan de andere kant is er dan de volwassene, die zijn erotisch gevoel wil delen met dat van een kind. Misschien kan een kind, met zijn speciale seksualiteit verlangen naar een volwassene, misschien heeft het in het contact toegestemd, misschien heeft het zelfs de eerste stap gezet. Men geeft zelfs toe, dat er kinderen zijn die volwassenen verleiden, maar onze psychologische wetenschap weet haarfijn te vertellen, dat een kind, dat het aandurft een erotische relatie met een volwassene te beginnen, de kans loopt op blijvende geestelijke en lichamelijke schade. De konklusie is, dat een kind, dat de eigen seksualiteit wil oriënteren aan die van een volwassene, tegen de eigen verlangens beschermd moet worden!

(17)

Natuurlijk zijn jonge kinderen voor de puberteit nog niet voortplantingsrijp; natuurlijk brengt de onvolgroeidheid van een kinderlichaam met zich mee, dat er bij erotische kontakten een zekere terughoudendheid geboden is. Maar, wat te denken van erotiek als uitdrukkingsmiddel van liefde, affektie, gevoelens van tederheid en puur lichamelijk plezier? Is een kind daar nog 'niet aan toe'? Is dat typisch iets wat hoort bij de 'volwassen seksualiteit'?

Een ander veel gebruikt argument is, dat er bij een erotische relatie tussen een volwassene en een kind nooit sprake kan zijn van vrijwil ligheid, aangezien er per definitie altijd sprake is van een machtspositie van de oudere persoon (Projectie van bestaande maatschappelijke realiteit).

(16)

Afgezien van de vraag of de stelling op zich juist is, hoeft dat nog niet te betekenen, dat er ook altijd misbruik gemaakt wordt van die macht. Zeer zeker komt dat voor. Omdat het kind in onze samenleving ondergeschikt is aan de wil van de volwassenen, gewend en getraind is daaraan te gehoorzamen, wil dat nog niet zeggen, dat kinderen geen eigen wil hebben, geen uiting kunnen geven aan hun (on)genoegens of zich ook altijd aan het gezag onderwerpen.

b. 'Steuntje in de rug'.

Toen de minister zijn voorstellen omtrent de hervorming van de zedenwetgeving bekend maakte, ontstond er 'commotie' in den lande. De media haastten zich te verklaren, dat seksuele contacten met kinderen van twaalf jaar en ouder niet meer strafbaar zouden zijn. Dat het hierbij enkel en alleen ging om vrijwillige contacten, zonder gezagsverhouding of verleiding door geld of goederen, kwam niet of nauwelijks ter sprake. Aanvankelijk verklaarde de minister, dat het nieuwe wetsontwerp vooral was bedoeld om de 'persoonlijke levenssfeer van het individu' te beschermen!

Uit de diverse reacties (onder andere na een emotionele oproep in het dagblad 'De Telegraaf'), zou men kunnen konkluderen, dat er nogal wat mensen geschokt en verontrust waren. Veel ouders lieten blijken, dat ze bang waren dat hun gezag inzake relaties en seksualiteit van hun kinderen zou worden aangetast. Dat de bedoelde verlaging van de 'leeftijdsgrens' juist een grotere verantwoordelijkheid bij de ouders legt, ontging kennelijk velen.

De afloop was, zo mag worden verondersteld, bekend: De zaak dreigde te zeer in de partij-politieke sfeer te geraken, wat, met het oog op de komende verkiezingen, beslist onwenselijk was. Mede op aandrang van VVD-voorman Nijpels verklaarde de bewindsman, dat hij, gezien de geschokte publieke opinie, die ouders, die hun verantwoordelijkheid in deze niet aan konden, wel 'een steuntje in de rug wilde geven'. Hij was best bereid zijn voorstellen betreffende de leeftijdverlaging in te trekken.

Ondanks meer dan tien jaar studie en het zorgvuldig afwegen van de adviezen van allerlei deskundigen en instanties, voorafgaande aan het indienen van de nieuwe wetsvoorstellen, dreigt alles toch bij het oude te blijven.

(8)

(20)

Het heeft er alle schijn van, dat hier de wet wordt misbruikt om bepaalde maatschappelijke opvattingen te ondersteunen of in stand te houden! Ouders, die er op tegen zijn, dat hun kinderen (te) vroeg seksuele ervaring opdoen, kunnen, als ze niet zelf bij machte zijn dat te voorkomen, hulp inroepen van het politieapparaat. De kinderen zelf hebben hierin geen stem. Ook voor andere opvattingen omtrent jeugdseksualiteit en seksuele opvoeding wordt geen ruimte gelaten. In feite blijft er dus weinig meer over van de beoogde bescherming van de persoonlijke levenssfeer van het individu, tenzij men kinderen en anders denkenden hiervan uitsluit.

Dat ouders hun normen en waarden overdragen aan hun kinderen lijkt een vanzelfsprekende zaak. Niet voor niets wordt het gezin dikwijls de 'hoeksteen' van onze samenleving genoemd. Het gezin (als kleinste machtsstructurele eenheid binnen de maatschappij) biedt, juist omdat het zo onaanastbaar is, bij uitstek de mogelijkheid denkweisen en opvattingen over te dragen aan de jongere generatie.

Binnen de gezinssituatie is de ouderlijke macht praktisch onbeperkt. Moeders/vaders wil is wet. Het ontzetten uit de ouderlijke macht kan alleen in die gevallen, waar aantoonbaar sprake is van verwaarlozing, geestelijke of lichamelijke mishandeling of van seksueel misbruik (ontucht) van de kinderen.

gevolgen van de 'leeftijdsgrenzen'

Vooraf dit laatste punt krijgt de laatste tijd veel aandacht in de media. Uit onderzoek blijkt, dat vooral meisjes en jonge vrouwen - ondanks wettelijk verbod en strenge taboeïsering- dikwijls seksueel worden misbruikt door gezins- of familieleden. Men spreekt zelfs van één op de tien. Hoe is dat mogelijk? Is er iets mis met ons gezin?

(15)

Als seksuele kindermishandeling binnen het gezin zo frequent voorkomt, werkt het wettelijk verbod dan wel preventief? Heeft het nog zin om het in de huidige vorm te handhaven? Het wettelijk verbod, met de daaraan verbonden konsekventies, maakt de bespreekbaarheid zeker niet eenvoudiger. De normen van wat wel of niet kan binnen het kader van de seksuele opvoeding zijn voor velen beangstigend en onduidelijk. Ouders en/of verzorgers vermijden, uit angst voor (te) ver gaande lichamelijke contacten, liever alle erotisch getinte handelingen met hun (toevertrouwde) kinderen. De kinderen op hun beurt durven niet over hun erotische gevoelens te praten! Raakt een kind toch onverhoeds verwickeld in een seksuele relatie met een gezins- of familielid, dan ontvaard die meestal in een dwangmatige. Het kind kan er zich niet aan onttrekken, kan het niet bespreekbaar maken en heeft dikwijls schuldgevoelens omdat het er zelf aanvankelijk plezier aan beleefde. (15)

De angst voor justitioneel optreden met ingrijpende gevolgen voor de gezinssituatie belemmert de mede-gezinsleden in hoge mate dergelijke zaken naar buiten te brengen om tot een oplossing te komen.

De geschiedenis leert ons, dat seksuele handelingen van en met kinderen er altijd zijn geweest en ook wel altijd zullen blijven. Een wettelijk verbod daarvan heeft slechts tot gevolg, dat deze contacten in het geniep, het verborgene plaats vinden. Soms met geweld en dwang en nare nevenverschijnselen als beloning, zwijgeld of zelfs afpersing en mishandeling!

schade voor het kind

Hoe schadelijk is het zien van geweld, moord, doodslag, verkrachting en andere criminele activiteiten, waar we dagelijks via de media mee geconfronteerd worden, voor onze kinderen? Een film als 'Rambo' is bij de jeugd bijzonder populair. Ook de films van Bruce Lee scoren bijzonder hoog. Men kan constateren, dat kinderen na het zien van dit soort geweld behoorlijk opgewonden kunnen raken en sommige situaties proberen na te spelen.

Of er sprake is van directe psychische schade is waarschijnlijk niet aantoonbaar. Wel lijkt het waarschijnlijk, dat naarmate men langer met geweld en geweldadige situaties in aanraking komt, men er aan begint te wennen. Men gaat het als normaal ervaren. Toch vindt de wetgever niet, dat het vertonen van films en afbeeldingen die geweld propageren aan kinderen, verboden moeten worden, althans niet binnen de huiselijke sfeer.

Anders ligt dat met afbeeldingen van seksuele handelingen. Deze worden -voor kinderen beneden de leeftijd van zestien jaren- geacht schadelijk te zijn. Zo er al sprake is van schade, dan moet men zich in alle reukelijkheid afvragen waar deze door wordt veroorzaakt. Hoe bestaat het, dat het vertonen van afbeeldingen van menselijke seksuele handelingen (uitingen van liefde, genegenheid of eenvoudig lichamelijke lust), schadelijker zou kunnen zijn, dan het laten zien van grof menselijk geweld?! Er moet wel iets fundamenteel mis zijn met een samenleving, waar een dergelijk hypocriet normbesef heerst. (4)

In 1981 maakte het Bundeskriminalamt (West Duitsland) op een perskonferentie, de uitkomsten bekend van een onderzoek, dat tussen 1969 en 1973 werd gehouden onder slachtoffers van zedendelicten in de deelstaat Neder-Saxen, getiteld: 'Seksualiteit, geweld en psychische konsekventies'. Dit onderzoek, gehouden door de psycholoog Michael C. Baurmann, vertoonde opmerkelijke uitkomsten:

In de eerste plaats bleek, dat vrouwen en meisjes een veel grotere kans lopen 'slachtoffer' van een seksueel delikt te worden dan jongens. Meisjes en vrouwen vertegenwoordigden 90% van de slachtoffers. Homoseksuele contacten met kinderen, welke korrespondeerden met ca. 10% van de gevallen, speelden een veel geringere rol.

In de tweede plaats kwam naar voren, dat de 'daders', in tegenstelling tot de gangbare volksmening, niet gezocht moeten worden onder 'onbekende, slechte mannen', maar voornamelijk binnen de eigen familie- en kennissenkring.

Bij de vraag naar schade maakte men onderscheid tussen direkte (door het seksuele contact op zich) en indirecte schade (veelal door de inadequate reactie van omgeving en autoriteiten). Bij jongens kon in het geheel geen directe schade worden aangetoond. Zelfs bij de meisjes was directe schade relatief zeldzaam. Daarentegen kon bij 35% van het aantal kinderlijke slachtoffers schade, veroorzaakt door onbeholpen optreden van omgeving en politie worden aangetoond. Indirecte schade bleek vooral bij die kinderen te bestaan, die kwamen uit gezinnen, waarin de seksualiteit of werd genegeerd of vijandig werd benaderd en de niet afgedwongen

(13)
(14)

seksuele contacten onnodig werden gedramatiseerd.

Bij 65% van de kinderen kon geen schade, van welke aard dan ook, worden gekonstateerd. Deze feiten weerspreken de vooroordelen, maar trekken ook de objectiviteit in twijfel van de 'specialisten', die pretenderen, dat er grote schade kan ontstaan enkel en alleen door het hebben van seksueel contact en dat er dus praktisch geen slachtoffers van zedendelicten kunnen bestaan, die onbeschadigd uit een dergelijke situatie komen.

Geheel anders was het in die gevallen waar gebruik was gemaakt van geweld of dwang. Het betrof hier uitsluitend meisjes en vrouwen (22,2% van de onderzochte gevallen). Afgezien van de, soms aanzienlijke lichamelijke schade, was hier wel degelijk sprake van psychische schade, met name waar het contacten van langere duur betrof. Meer dan de helft van het aantal onderzochte 'slachtoffers', dat betrokken was bij niet afgedwongen erotische of seksuele contacten, distantiëerden zich weliswaar van de toegelaten handelingen, maar waren op geen enkele manier benadeeld en hadden ook niet het gevoel dat te zijn. In deze categorie bevonden zich, zoals reeds genoemd, alle kinderen die betrokken waren bij homoseksuele handelingen met volwassenen.

(15)
(16)

Uit dit onderzoek blijkt, dat wat ook door tal van andere onderzoekers wordt onderschreven, namelijk dat de paniekerige en afkeurende reacties van ouders en omgeving, bruut en dwangmatig optreden van de politie bij het verhoor (waar alle intieme details moeten worden verteld) vaak veel meer psychische schade aanrichten, dan het erotische contact op zich. Juist als de relatie waarbinnen de erotiek zich afspeelt door de jongere ook als prettig en waardevol wordt ervaren, moet het voor een kind buitengewoon traumatiserend zijn als daar met grof geweld een eind aan wordt gemaakt.

(15)

Het blijkt steeds meer, dat kinderen uit een anti-seksueel milieu veel grotere kans lopen op psychische problemen in verband met hun relationele contacten, dan kinderen die hebben geleerd vrijmoedig om te gaan met hun lichaam, die weten wat er op erotisch gebied te koop is. Kinderen die van toeten noch blazen weten of zelfs bang gemaakt worden voor 'vieze dingen' of 'vieze vreemde mannen' zullen eerder in paniek raken als een volwassene toenadering zoekt. Zij zijn niet weerbaar en zullen, als ze in hun onschuld toch worden 'verleid', eerder schuldcomplexen krijgen.

(20)
(15)

Iedere psychiater zal kunnen vertellen, dat veel psychische problemen zijn te herleiden tot seksuele problemen. Geen enkel wezen op aarde wordt zo beheerst door seksuele drang als de mens. Seksuele kindermishandeling in de vorm van dwingen tot seks kan later relatieproblemen tot gevolg hebben. Het zelfde kan echter gezegd worden voor seksuele

kinder mishandeling in de vorm van een algemeen verbod op erotisch contact, met ouders, met andere volwassenen en met leeftijdsgenoten. Het is een natuurlijke behoefte van jonge mensen om te experimenteren, ook op het terrein van de erotiek. De a- of antiseksuele opvoeding laat voor het erotisch experiment of de seksuele oefening geen enkele ruimte. Sterker nog, de huidige wetgeving dekt deze opvoedingswijze volledig. Onder het mom van bescherming van de zwakkere treedt de staat op als zedenmeester en ontzegt een aanzienlijk deel van de bevolking alle recht op seksuele zelfontplooiing. Is het een wonder, dat juist in onze samenleving zoveel relationele problemen kunnen worden herleid tot seksuele problemen. Hadden we misschien in onze jeugd dan toch wat gespeeld met erotiek moeten leren omgaan? Hadden we dan toch niet al jong moeten leren ervaren, hoe seksualiteit niet slechts pure lustbevrediging van volwassenen is, maar ook middel om lichamenlijk gevoels van liefde en genegenheid aan elkaar te uitten? Om te leren, dat seks meer is dan recht op en neer, is er heel wat meer nodig, dan alleen boekenwijsheid. Vijftien jaar onthouding van erotische aktiviteit, vijftien jaar systematisch afleren van aangeborene lichamenlijke vaardigheden, vijftien jaar leren je seksuele gevoelens te onderdrukken, vijftien jaar moeten geloven, dat seks een zwaarbeladen volwassen zaak is, dat is het noodlot van een kind in onze samenleving.

(19)

(15)

schade voor de volwassenen

Volwassenen, die de cuvele moed hebben om, ondanks de maatschappelijke taboeïsering, toch seksuele kontakten met kinderen aan te gaan, worden onder de huidige wetgeving bedreigd met zware straffen. Als het aan sommige politici ligt, komt daar in de naaste toekomst ook geen verandering in. Zelfs niet als het betreffende kind volledig met het kontakt instemt of het zelf heeft uitgelokt (Kinderen moet tegen zich zelf beschermd worden).

(4)

(7)

Door de 'seksuele handeling' strafbaar te stellen, en niet slechts het 'dwingen tot', 'misbruik van macht', 'verleiden door beloften van geld of goederen' of 'aanzetten tot prostitutie' te straffen, blijft de seksualiteit een negatief aspekt in de opvoeding. Het maatschappelijk taboe blijft op deze manier levensgroot overeind: Seksualiteit wordt geëgrdeerd tot vuzigheid, hoererij of porno, waar kinderen alleen maar lacherig, met rooie oortjes of door middel van 'vieze moppen' over kunnen praten.

Volwassenen, die het taboe doorbreken, worden door hun medemensen veracht, bespot, bedreigd of in de gevangenis gezet. Voor deze volwassenen blijft er weinig keus: Of leven in onthouding, of, indien er principiëel een keuze gemaakt wordt voor een relatie met een kind, zonder seksuele terughouding, zorgen, dat de 'buitenverreld' de kontakten niet ontdekt. In beide gevallen blijft het een leven onder constante druk en spanning, wat niet zelden leidt tot psychische en lichamenlijke storingen, met alle gevolgen van dien. Dat geldt niet alleen voor de zogenaamde 'pedofielen', die zich in feite niet aan hun levenssituatie kunnen onttrekken, maar net zo goed voor die ouders en opvoeders, die uit overtuiging 'vrijer' met hun (toevertrouwde) kindern omgaan dan de wet toestaat.

(6)

(7)

(18)

wetenschappelijk onderzoek

Sinds Sigmund Freud in 1905 zijn 'Drei Abhandlungen zur Sexualtheorie' publiceerde, waarin hij onder andere zijn ideeën over de kindersexualiteit ontvouwde, is er heel wat onderzoek naar dit onderwerp gedaan.

(2)

Hoewel de generatie wetenschappers na hem lang niet altijd zijn stellingen onderschreef, toch staan hedentend dage de grondprincipes van zijn werk levensgroot overeind. Dat het 'Libido' (seksuele drift) een overheersende rol speelt in de zowel lichamelijke als geestelijke ontwikkeling van het jonge kind, staat wel vast. Storingen in deze ontwikkeling, bijvoorbeeld door te weinig fysiek contact met de moeder in de eerste levensfase of door een te vroege zindelijkheidstraining, kunnen leiden tot neurosen of perversies in het latere leven. Dat veel 'kinderlijke' problemen in de periode voor de puberteit in wezen seksuele problemen zijn, wordt buiten de gespecialiseerde wetenschap nog maar weinig onderkend. Van 'oedipuskompleks' of 'penisnijd' heeft bijna iedereen wel eens gehoord, maar hoe ingrijpend de verdringing van het libido in de kindertijd is, wordt maar in zeer beperkte kring begrepen.

Aanvaarding van de infantiele seksualiteit en de rol die deze mag spelen in de samenleving hangt nauw samen met cultuur, religie en sociale omstandigheden. Er zijn 'primitieve?' volken, waar seksuele handelingen tussen kleuters als volkomen normaal worden ervaren. Men zal ze eerder aanmoedigen dan afkeuren. Ze passen als experimentele fase in de ontwikkeling van het kind. In veel oosterse landen zijn homoseksuele contacten tussen volwassen mannen en jongens een algemeen aanvaard verschijnsel, terwijl bij ons in het westen daar, voornamelijk vanwege religieuze motieven, veel verzet tegen is.

De seksuele normen en waarden van bijvoorbeeld de Papoea's zijn totaal verschillend van de onze. Bijgevoegd komen de jongens vanaf hun twaalfde levensjaar in het 'mannenhuis', waar ze worden ingewijd in de homoerotische geneogens. Daarvoor beoefende uitsluitend de moeder zich met hun opvoeding. Overigens is het aantal homoseksuele mannen procentgevijs bij de Papoea's niet groter dan bij ons.

In vele culturen van en is het gebruikelijk meisjes uit te huwelijken zodra ze seksueel rijp zijn, dat wil zeggen soms al op elf of twaalfjarige leeftijd. Dat meisjes in de meeste culturen maagdelijk moeten blijven tot het huwelijk, vindt voornamelijk zijn oorzaak in de sociale structuur en de rol van de vrouw als moeder (Nakoelingschap; erfrecht). Bovendien is meestal de positie van de vrouw ondergeschikt aan die van de man. Niet de erotiek op zich is schadelijk, maar de gevolgen die het heeft voor de -vermeende- rechten van de (toekomstige) bezitter/echtgenoot van het meisje en haar kinderen.

Als S.G.P.-fractievoorzitter De Bruyne beweert, dat onverhoedse konfrontatie van kinderen met porno "heel schadelijke gevolgen kan hebben, dat weet iedereen", dan is dat een onbewezen stelling, een vooroordeel. Voor hem zijn de sekspagina's van VIDITEL schadelijk, omdat ze niet passen in zijn levensvisie. Dat zijn levensovertuiging -met alle respect- geen ruimte laat voor erotiek van en met kinderen (Ze mogen er niet eens naar kijken of er over lezen) en deze misschien zelfs wel eens schadelijk zou kunnen zijn voor een gezonde intermenselijke ontwikkeling, komt niet in Frage.

Te klakkeloos wordt maar aangenomen, dat de bestaande ideeën in onze samenleving omtrent opvoeding en seksualiteit de enig juiste zijn. Elke inbreuk daarop stuit meteen op verzet (Zie reactie van C.D.A.-voorman De Vries op het artikel van Hedy d'Ancona over kinderopvang en opvoeding). Seksuele vrijheid en rechten voor kinderen betekenen inbreuk op de gezinsstructuur, aantasting van bestaande machtsverhoudingen.

Veel onderzoek is er gedaan - althans er is veel over geschreven- naar seksueel misbruik van kinderen, incest en pedofilie. Nog maar weinig naar de gevolgen van de maatschappelijke ontkenning van de infantiele seksualiteit, de systematische onderdrukking daarvan. Een bedenkelijke vorm van seksueel geweld, die door de bestaande wetgeving wordt aangemoedigd en in stand gehouden.

Zeker is in ieder geval, dat ook, of beter gezegd, dat juist kinderen behoefte hebben aan lichamelijke warmte en liefde. Zeker is ook, dat er heel wat liefdevolle erotische kontakten bestaan en bestaan hebben tussen kinderen en volwassenen. Uit onderzoek blijkt, dat dit soort kontakten heel positief kan zijn voor de betreffende kinderen. Daar mag niet aan worden voorbijgegaan. (15)

Zeker mag ook verwacht worden, dat veel meer kinderen en volwassenen een meer lichamelijke expressie aan hun genegenheid voor elkaar zouden willen geven, ware het niet, dat er een wet is die het hen verbiedt en die het maatschappelijk taboe bevestigt. (10) (11)

Kinderseksualiteit en de daaraan verwante verschijnselen zijn niet in ons cultuurpatroon ingepast. Onze maatschappij lijkt daar -volgens sommige politieke orakels althans- nog niet rijp voor. Is dat een (drg)reden voor strafbaarstelling?

Zo ja, dan heeft verder onderzoek of praten over recht op zelfontplooiing van kinderen geen enkele zin. Een ieder die metterdaad toert aan de bestaande normen aangaande de kinderseksualiteit wordt vervolgd (Een schrijnend en beschamend voorbeeld: De zaak tegen enkele leden van een Rotterdamse woongroep).

De vicieuze cirkel wordt dan nooit doorbroken: Het is slecht, daarom is het strafbaar en omdat het strafbaar is doen we het stiekem, praten we er niet over; maar dat kan nooit goed zijn en dus is het slecht! (20)

tot slot

De absolute leeftijdsgrenzen in de zedelijkheidswetgeving impliceren een grote willekeur. Ze gaan voorbij aan de individuele mogelijkheden en wensen van mensen, of die nu acht of twintig zijn. (4)

De huidige wet verbiedt alle mensen onder de zestien elke seksuele omgang. Hierdoor wordt een zeer grote groep mensen eenvoudig het recht ontzegd op vrije beleving van een menselijke emotie.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen misbruik en een liefdevolle relatie.

Een juister criterium voor strafbaarstelling zou kunnen zijn:

Minachting voor de wensen en mogelijkheden van de partner. (8)

Leeftijd moet hierbij niet ter zake doen!

"Het is een zaak met vele principiële kanten", zei de politicus Aad Kosto in het tumult rond het wetsvoorstel van minister Korthals Altes.

Juist daarom achten wij het van belang om discussie binnen de politiek te stimuleren.

De bestaande zedelijkheidswet vormt een ernstige belemmering voor de vrije en liefdevolle omgang tussen veel mensen, jong en oud.

Wij willen graag, dat hierover ernstig en gewetensvol wordt nagedacht, zeker door mensen die straks hierover politieke beslissingen moeten nemen.

literatuurlijst

1. KINSEY, A.C. : Sexuele gedragingen van de man
Amsterdam, Bigot & Van Rossum, 1951
2. ERIKSON, E.H. : Het kind en de samenleving.
Antwerpen, Het Spectrum, 1977
3. POMEROY, W.B. : Boys and sex
New York, Delacorte Press, 1968
4. BRONGERSMA, E. : Sex en straf
Den Haag, NVSH, 1970
5. BERNARD, F. (red.) : Sex met kinderen
Den Haag, NVSH, 1972
6. BERNARD, F. : Pedofilie
Bussum, Aquarius, 1975
7. ROUWELER-WUTS, L. : Pedofielen, in contact of conflict
met de samenleving?
Deventer, Van Loghem Slaterus, 1976
8. WERKGROEP PEDOFILIE
NCGV : Pedofilie en samenleving,
rapport over de beraadslagingen van
de ad-hoc Werkgroep Pedofilie,
ingesteld door het Nationaal Centrum
voor de Geestelijke Volksgezondheid
Utrecht, NCGV, 1976
9. PIETERSE, M. : Pedofilie. Een bijdrage tot de oplos-
sing van een maatschappelijk probleem
Leiden, Rijksuniversiteit, 1978
10. SANDFORT, T. : Pedoseksuele contacten en pedofiele
relaties
Zeist, NISSO, 1979
11. HOHMANN, J. (red.) : Pädophilie Heute
Frankfurt, Foerster, 1980
12. KULJER, G. : Het geminachte kind
Amsterdam, De Arbeiderspers, 1981
13. SANDFORT, T. : Het seksuele aspect van pedofiele rela-
ties. Ervaringen van jongens
Utrecht, Sociologisch Instituut Rijks-
universiteit, 1981
14. WILSON, P. : The man they called a sonster
Sexuel experiences between men and boys
15. CONSTANTINE, L.I. & MARINSON, F.M. : Children and sex. New findings, new
perspectives
Boston, Little, Brown & Cie, 1981
16. WOLTERS, W.H.G. (red.) : Sexueel misbruik van kinderen en jonge
adolescenten
Nijkerk, Intro, 1982
17. DASBERG, L. : Groot brengen door klein houden
Meppel, Boom, 1982
18. PIETERSE, M. : Pedofielen over pedofilie
Zeist, NISSO, 1982
19. EWIJK, H. VAN (e.s.) : Kinderen, volwassenen, seksualiteit
Themanummer Mnd.bl. Jeugd en Samenleving
Bearn, Ambo, 2/1983
20. MÖLLER, M. : Pedofiele relaties
Deventer, Van Loghem Slaterus, 1983